



รายงานการวิจัย
เรื่อง

ประสิทธิผลของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ
เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี

Effectiveness of Using an Integrated Health Promotion Model to
Prevent Risks for Dementia in Older People, Nonthaburi Province

โครงการวิจัยภายใต้ชุดโครงการเรื่อง : การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ
เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี

Development of Integrated Model for Health Promotion to Prevent
Risks for Dementia in Older People, Nonthaburi Province

โดย

รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโท หญิง ดร.สุซอรุณ วงษ์ทิม
อาจารย์ ดร. อภิสีทธิ์ เกાયะบุตร

การวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนอุดหนุนทุนวิจัยเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการวิจัย

ประจำปี 2564

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ชื่อเรื่อง ประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี

ชื่อผู้วิจัย รองศาสตราจารย์ พันตำรวจโทหญิง ดร.สุชอรุณ วงษ์ทิม และ อาจารย์ ดร. อภิสิตธิ์ เกษะบุตร

ปีที่แล้วเสร็จ 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี และ 2) ศึกษาประสิทธิภาพของการใช้รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ กลุ่มตัวอย่างในเป็นผู้สูงอายุในจังหวัดนนทบุรีที่มีอายุระหว่าง 60-65 ปี จำนวน 40 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง แล้วจับคู่ตามตัวแปรอายุ และภาวะไขมันในเลือดสูง ซึ่งเป็นปัจจัยเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ได้จากจากผลการวิจัยโครงการย่อย ที่ 1 เพื่อแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 คน โดยให้กลุ่มทดลองได้รับการใช้รูปแบบ ๆ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับคำแนะนำตามปกติ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ 2) แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ 3) แบบประเมินการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อม 4) แบบสอบถามความคิดเห็นต่อรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ และ 5) แบบสอบถามการใช้ประโยชน์และการขยายผล สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์เนื้อหา การทดสอบวิลคอกซัน และการทดสอบแมนวิทนี

ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ เป็นนวัตกรรมที่บูรณาการจาก 3 แนวคิด ได้แก่ (1) แนวคิดเกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมในผู้สูงอายุ (2) แนวคิดแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ และ (3) แนวคิดทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม ที่ประกอบด้วยทักษะ เทคนิค วิธีการและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเข้าด้วยกัน เป็นรูปแบบการฝึกทางจิตวิทยาทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ จำนวนทั้งหมด 14 ครั้ง และ 2) ประสิทธิภาพภายหลังการใช้รูปแบบฯ พบว่า (1) ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมและการปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (2) หลังการทดลองผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับภาวะสมองเสื่อมไม่แตกต่างกับผู้สูงอายุกลุ่มควบคุม แต่มีการปฏิบัติตัว เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมดีขึ้นมากกว่าผู้สูงอายุกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (3) ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองมีความคิดเห็นต่อรูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด และ (4) ผู้สูงอายุกลุ่มทดลองได้นำความรู้และวิธีการปฏิบัติตน เพื่อป้องกันความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อมไปใช้กับตนเองและมีการแนะนำผู้อื่น

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ รูปแบบการส่งเสริมสุขภาพแบบบูรณาการ ความเสี่ยงต่อภาวะสมองเสื่อม ผู้สูงอายุ

Title : Effectiveness of Using an Integrated Health Promotion Model to Prevent Risks for Dementia in Older People, Nonthaburi Province

Researchers: Associate Professor, Police Lieutenant Colonel, Dr.Sukaroon Wongtim and Dr.Apisit Thaoyabut

Year: 2024

Abstract

The objectives of this research were to 1) develop an integrated health promotion model to prevent risks for dementia of older people in Nonthaburi Province, and 2) study the effectiveness of using the integrated health promotion model to prevent risks for dementia of older people. Sample was 40 older people with 60-65 years old in Nonthaburi Province, obtained from purposive selection by inclusion criteria. Then, they were divided into 2 groups: an experimental group and a control group with 20 subjects in each group, by matching of age and hyperlipidemia with were statistically significant risk factors of dementia from the first project. The experimental group received the integrated model and the control group received the regular information. The instruments were 1) the model of integrated health promotion to prevent risks for dementia of older people, 2) questionnaire on knowledge about dementia, 3) assessment form about self-caring to prevent risks for dementia, 4) questionnaire on older people opinion about the model, and 5) questionnaire on usefulness and expanding result. Statistics were percentage, means, standard deviation, content analysis, Wilcoxon and Mann-Whitney test.

The results revealed that 1) the health promotion model was innovative integrated from 3 concepts including (1) dementia concept of older people, (2) Health Belief Model, and (3) theory concept of group counseling consisting of skills, techniques, methods, and other related activities as a total of 14 sessions psychological model of training both confrontation and online. ,and 2) The effectiveness after using the model, (1) the older people had knowledge about dementia and self-caring to prevent risks for dementia higher than before with statistical significance at .01 level, (2) after the experiment, both groups had knowledge about dementia with no significant difference, however, the experimental group had self-caring to prevent dementia higher than those of the control group with statistical significance at .01 level.

Keywords: Effectiveness Integrated, Health Promotion Model, Risks for Dementia, Older People